

Пархоменко Анастасія Олегівна
курсант навчальної групи ДР 642
факультету підготовки
фахівців для органів досудового
розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Кисельов Ілля Олександрович
викладач кафедри кримінального
права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ З ТВАРИНАМИ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ ЯК ПЕРЕДВІСНИК НАСИЛЬНИЦЬКОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Вчинення насильницьких злочинів було завжди актуальним питанням та турбувало не тільки вчених юристів, кримінологів, а й психологів, соціологів та інших. Вчені та практики завжди створювали новітні різноманітні способи та методи для подолання розвитку насильницької злочинності.

Так, якщо взяти до уваги статистичні дані Генеральної прокуратури України за останні 2 роки, ми можемо побачити, що рівень загальної злочинності в Україні зменшується, а от частка насильницьких злочинів зростає. Так, в квітні 2017 року було зареєстровано 21209 насильницьких злочинів, що становить від загальної кількості 9,5%, а от в квітні 2019 року цей показник вже становив 11% від загальної кількості зареєстрованих злочинів [1].

Такі статистичні дані дають змогу побачити нам, що питання насильницької злочинності є досить актуальним на сьогоднішній день. Дослідження цієї сфери необхідне для покращення боротьби із вчиненням насильницьких злочинів серед населення України. Так, перш за все, вважаємо за необхідне визначити коло осіб, на яких потрібно спрямовувати більшість заходів з попередження та профілактики насильницької злочинності.

З огляду на думки більшості вчених, відповідно до яких передвісником насильницької злочинності є знуцання та жорстоке поводження з тваринами у дитячому та юнацькому віці, вважаємо за доцільне дослідити саме таку поведінку неповнолітніх осіб.

Низка емпіричних досліджень ще 1980-х та 1990-х років переконливо довели високий відсоток жорстокого поводження з тваринами у дитячому віці серед дорослих насильницьких злочинців. Так, у 1999 році група вчених

провела інтерв'ю з 117 особами, засудженими за вчинення насильницьких злочинів, і виявили, що 78 відсотків в'язнів раніше жорстоко поводитися з тваринами[2].

Науковці дослідницького центру при ФБР США, дослідивши низку біографій особливо жорстоких вбивць, також дійшли висновку про «сигнальну» значущість епізодів жорстокого поводження з тваринами у дитячому й підлітковому віці. Так, Альберт де Сальво, на прізвисько «бостонський душитель», у дитинстві закривав собак у картонні коробки і стріляв по них з лука [3, 10]. Е. Кемпер, який убив 8 жінок, у тому числі і свою матір, ще дитиною ловив безпритульних котів і відрізував їм голови [2].

Звісно, для подолання таких насильницьких проявів до тварин, що в майбутньому призведуть до вчинення злочинів, поєднаних із насильством стосовно людей, необхідно дослідити їх детермінант. Так, можна виокремити 2 основних напрямки причин людської жорстокості та агресії: біологічний та нейрофізіологічний. А також існують такі як психологічний, соціальний, фрустрації та інші.

Прихильником біологічної теорії був З. Фрейд та К. Лоренц, які вважали, що агресія за своєю природою інстинктивна, а не соціальна, і якщо людина не має змоги «розрядитися», агресія накопичується в ньому, або до тих пір поки не відбудеться «вибух», або до тих пір, поки відповідний стимул не вивільнить її і вона не вийде назовні [4].

Щодо нейрофізіологічної, тут джерелом агресивності виступає механізм діяльності центральної нервової системи на фізіологічному рівні [4]. Тобто у мозку людини, схильної до жорстокості, певні групи нейронів реагують відповідним чином на зовнішні подразники, в результаті чого і виникають агресивні поведінкові реакції.

Варто відмітити, що одним із заходів виявлення у неповнолітніх таких схильностей є проведення опитувань учнів шкільними психологами, робота працівників національної поліції, педагогів з дітьми, що допоможе на ранньому етапі виявити дітей та підлітків, схильних до насильства, яким в подальшому необхідно приділяти максимум психологічної уваги.

Таким чином, враховуючи вищевикладений матеріал, статистичні дані та праці видатних вчених, можна зробити висновок, що питання вчинення насильницьких злочинів, а також агресивне поводження з тваринами є вкрай актуальним на сьогоднішній день, яке потребує подальшого вивчення та дослідження задля подолання насильницької злочинності.

Бібліографічні посилання:

1. Генеральна прокуратура України. Статистична інформація про стан злочинності та результати прокурорсько-слідчої діяльності. Веб-сайт. URL : https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113283&libid=100820
2. Шуміло О.О. Щодо стану наукової розробки проблеми жорстокого поводження з тваринами. Право і суспільство №6 частина 3. Харків, 2017. С. 170-175.
3. Мирошніченко В.С. Жестокое обращение с животными (уголовно-правовые и криминологические аспекты) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Киев, 2016, С. 30.